

Voorjaarsnota 2025

behorende bij de eerste begrotingswijzigingsvoorstellen aangaande dienstjaar 2025

1. Introductie

Met de Voorjaarsnota van dienstjaar 2025 (VJN 2025) krijgen de Staten van Aruba in het voorjaar¹ al op hoofdlijnen zicht van de informatie over voorgenomen begrotingswijzigingsvoorstellen van het zittend kabinet op de vastgestelde begroting van 2025. Het nieuw zittende kabinet heeft op basis van nieuwe economische vooruitzichten, de resultaten van de eerste uitvoeringsrapportage, technische aansluitingen binnen de begrotingscyclus² en rekening houdend met de regels van budgetdiscipline³, voldoende inzicht verkregen om alvast een aantal begrotingswijzigingen aan de Staten van Aruba voor te leggen. Volledigheidshalve dient vermeld te worden dat het eerder delen van deze informatie, vooruitlopend op het ontvangen van het concept-1ste suppletoire begroting, het budgetrecht van de Staten versterkt door op tijd invloed te kunnen uitoefenen op de stand van de begroting evenals het publiek debat aan te gaan over de in deze nota gepresenteerde begrotingswijzigingsvoorstellen. De VJN 2025 is dus vooruitlopend op de 1ste suppletoire van begroting 2025⁴. Tevens zullen de Raad van Advies en het College Aruba financieel toezicht (CAft) een afschrift ontvangen van deze voorjaarsnota.

2. Economisch beeld voor 2025

Volgens de herijkte prognose van de Directie Economische Zaken van Handel en Industrie (DEZHI) van 10 april 2025 zal de Arubaanse economie in 2025 nominaal groeien met 3,2%⁵. Dit is een neerwaartse bijstelling van -0,7 procentpunten ten opzichte van de prognose van de DEZHI van december 2024⁶. Ook de Centrale Bank van Aruba (CBA) en het Internationaal Monetair Fonds (IMF) verwachten dat de Arubaanse economie gaat groeien in 2025. In haar publicatie van februari 2025 projecteert de CBA een nominale groei van 3,8%⁷. Het IMF presenteert in de World Economic Outlook van april 2025 een nominale groeiprognose van 3,7%⁸. Vermeld moet worden dat de wereldeconomie, inclusief die van Aruba, onderhevig is aan enige onzekerheden door de aanhoudende Russisch-

¹ Einde 1ste kwartaal van het lopend dienstjaar.

² Het Land is bezig met de inhaalslag van de jaarrekening van het Land, daarmee worden eventuele technische hiaten binnen de begrotingscyclus ontdekt en gedicht.

³ Zie onderdeel 7 van deze nota voor meer informatie aangaande de regels van budgetdiscipline.

⁴ Het concept 1ste suppletoire zal conform het voorgeschreven wettelijk proces, eerst twee weken bij het CAft zijn voor toetsing en vervolgens vier weken bij de RvA. Vervolgens zal het concept op basis van beide adviezen bijgesteld worden (kan 1-2 weken duren), alvorens de Staten van Aruba het ontwerp ter behandeling kan ontvangen.

⁵ Voorlopige cijfers.

⁶ <https://www.deaci.aw/wp-content/uploads/2025/01/December-2024-outlook-final.pdf>

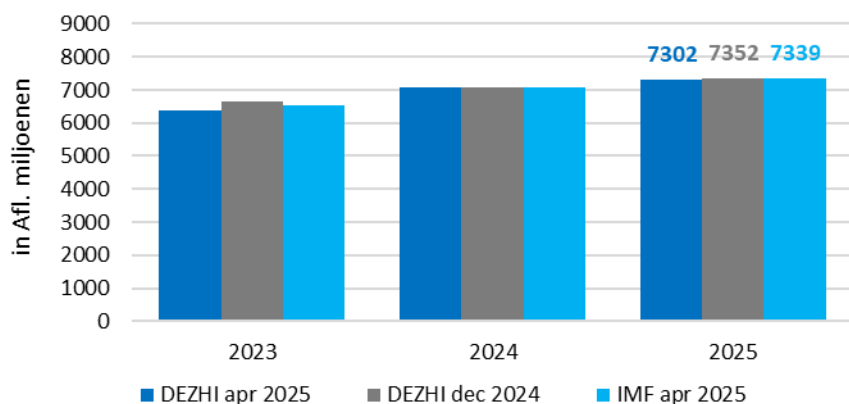
⁷ <https://www.cbaruba.org/readBlob.do?id=17580>

⁸ Gebaseerd op de handelstarieven die tot en met 4 april 2025 zijn aangekondigd.

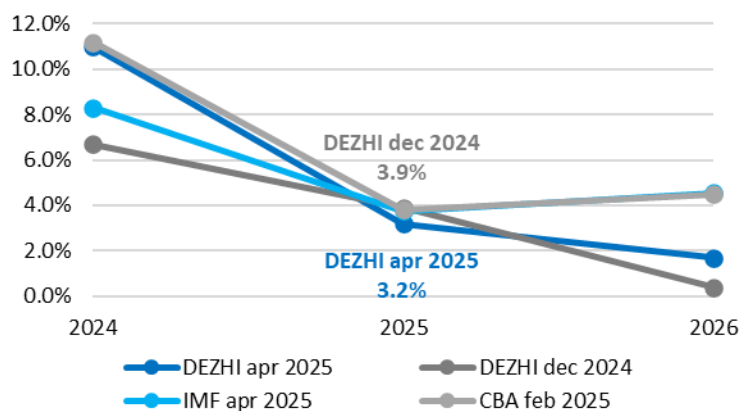
<https://www.imf.org/en/Publications/WEO/Issues/2025/04/22/world-economic-outlook-april-2025>

Oekraïense oorlog en het veranderende handelsbeleid van de Verenigde Staten. Gezien deze onzekerheden werkt DEZHI momenteel aan alternatieve scenario's voor Aruba.

Grafiek 2.1: Ontwikkeling nominaal bbp in 2025

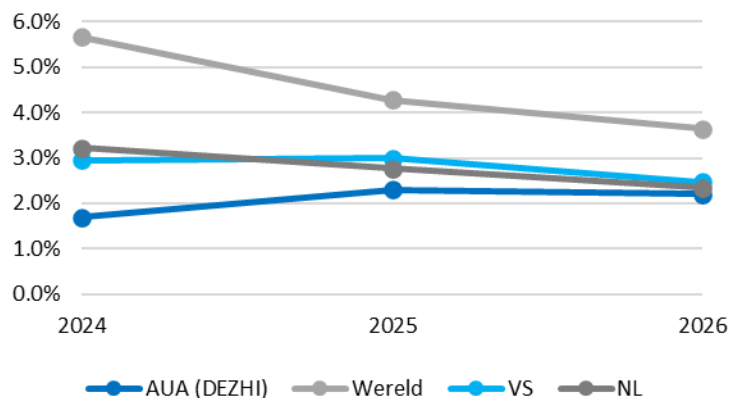

Grafiek 2.2: Herijkte nominale groeiprognoze voor 2025

Door de toegenomen onzekerheid rondom het handelsbeleid van de Verenigde Staten en de dreigende handelsoorlog, heeft het IMF haar reële groeiprognoze voor de wereldeconomie neerwaarts bijgesteld naar 2,8%. Het IMF biedt ook economische vooruitzichten voor onze belangrijkste handelspartners en regio. Volgens de laatste publicatie van het IMF zal de Verenigde Staten, Nederland, en Latijns-Amerika en het Caribisch gebied in reële termen groeien met 1,8%, 1,4% en 2,0% in 2025. Voor Aruba verwacht het IMF een reële groei van 2,2%. Verder zijn de inflatieprognoses voor Aruba in 2025 volgens de DEZHI, het IMF en de CBA respectievelijk 2,3%, 1,5% en 0,9%.

Grafiek 2.3: Inflatievooruitzichten Aruba in een internationale perspectief

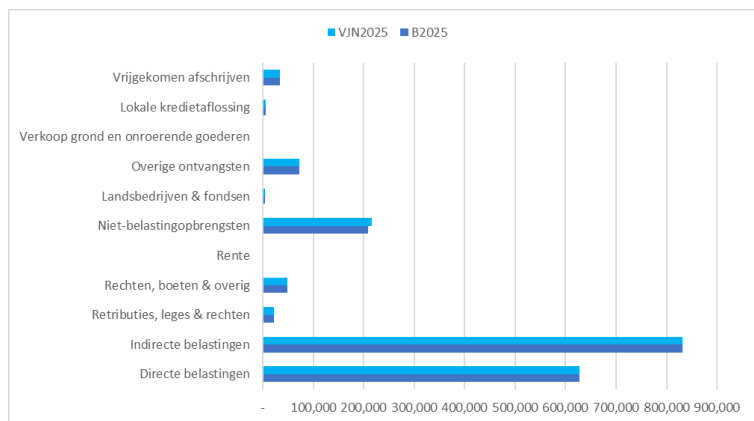
De-risking strategie rondom ontstane VS-handelsoorlog

Het zwalkende handelsbeleid van President Trump veroorzaakt op dit moment grote onzekerheid voor de wereldeconomie. Deze situatie wordt op dit moment nauwlettend gemonitord en bij eventuele materiële updates aangaande de bbp-prognoses, welke het middenkader van het Land (daadwerkelijk) aantasten zullen de Staten van Aruba onmiddellijk ingelicht worden. Dit is onderdeel van de “de-risking” strategie van kabinet AVP-FUTURO om zodoende een proactief aanpak te hebben op externe latente risico’s. Deze strategie is gericht op een drietal aspecten: potentiële risico’s (tijdig) identificeren, mitigerende maatregelen daarvoor bedenken, en de duurzaamheidsfactor van Landsfinanciën waarborgen. Vooralsnog en indien nodig kan gebruikt worden gemaakt van het bovenmatig batig surplus saldo (> 1.0% collectief niveau) als buffer om de eerste eventuele tegenslagen op te vangen. Als dit niet voldoende is, zal ook eventueel nog niet ingezette investeringsmiddelen geheralloceerd worden ter bestrijding van tegenslagen voor de Arubaanse economie voortvloeiend uit de handelsoorlog. Afhankelijk van de mate van de tegenslagen, zal zelfs overwogen kunnen worden om beroep te doen op artikel 23 van de LAft. Dit laatstgenoemde is een laatste redmiddel.

3. Wijzigingsvoorstellen in een notendop

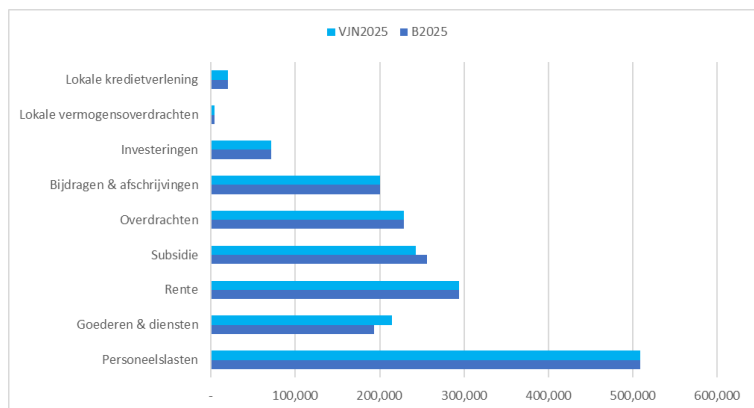
In dit onderdeel van de nota wordt aandacht geschonken aan de benodigde wijzigingsvoorstellen voor in de begroting van 2025, welke deze keer meer te maken hebben met benodigde technische verschuivingen dan verschuivingen in beleidsaccenten. Deze verschuivingen hebben geen negatief effect op het totaal eerder gepresenteerde financieringssaldo van +1.1% van het bbp, doch vergen op voorhand wel de goedkeuring van de Staten aangezien deze wijzigingen conform artikel 14 van de CV1989 dienen te verlopen. Alvorens per ministerie ingezoomd wordt op de daaronder horende wijzigingsvoorstellen, volgt hierna eerst een beknopte grafische weergave van een vergelijking van de goedgekeurde raming van begroting 2025 versus de wijzigingsvoorstellen van de voorjaarsnota.

Grafiek 3.1: Vergelijking ontvangsten B2025 versus VJN2025

Uit de bovenstaande grafiek is te zien dat vergeleken met de in maart 2025 vastgestelde begroting de middelen zijn toegenomen, en met name bij de niet-belastingopbrengsten. Deze waargenomen toename is toe te rekenen aan ontvangen geormerkte middelen zijdens Nederland ten behoeve van het Landspakket project Kengetallen Registratiesysteem, Ondermijningsprojecten en het KIA-project.

Grafiek 3.2: Vergelijking bestedingen B2025 versus VJN2025

Aan de bestedingenkant valt te merken dat het merendeel van de kosten binnen de budgettaire perken zijn gebleven. Alle verschuivingen zijn budget neutraal.

3.1 Ministerie van Transport, Integriteit, Natuur en Ouderenzaken

Onder dit ministerie wordt aan de bestedingenkant een benodigde technische wijziging voorgesteld. Dit is in navolging van aanbevelingen van de Algemene Rekenkamer naar aanleiding van hun bevindingen inzake de concept-jaarrekening van het Land van dienstjaar 2019. Voortaan zal de raming ten behoeve van het afnemen van diensten van de Arubus niet meer geraamd worden onder de kostenpost subsidies & doeluitkeringen, doch onder de kostenpost goederen & diensten.

Alle bedragen zijn in AFL. 1000

Kostensoort	Kostenplaats	Bedrag	Dekking	Kostensoort	Kostenplaats	Dekkingswijze	Soort wijziging
Goederen & diensten	Arubus	10,588	-10,588	Subsidies & doeluittkeringen	Arubus	Budget neutraal	Structureel
Subtotaal:		10,588	-10,588				
Effect op eerder goedgekeurde budget van het ministerie:			0.0				

Samenvattend, en rekening houdend met de hiervoor gepresenteerde wijzigingsvoorstel verandert de eerder goedgekeurde ramingen van dit ministerie als volgt:

in AFL. 1000		B2025	Δ	VJN 2025	AZIOIRO	TINO
Ontvangsten	Directe belastingen	627,500	-	627,500	-	-
	Indirecte belastingen	831,015	-	831,015	-	-
	Retributies, leges & rechten	22,821	-	22,821	-	-
	Rechten, boeten & overig	49,340	-	49,340	-	-
	Rente	283	-	283	-	-
	Niet-belastingopbrengsten	209,269	-	209,269	-	-
	Landsbedrijven & fondsen	4,287	-	4,287	-	-
	Overige ontvangsten	72,124	-	72,124	-	-
	Lokale kredietaflossing	6133	-	6,133	-	-
	Vrijgekomen afschrijven	34072	-	34,072	-	-
Subtotaal:		1,856,844	0	1,856,844	0	0
Bestedingen	Personeelslasten	509,352	-	509,352	-	-
	Goederen & diensten	193,640	10,588	204,228	-	10,588
	Rente	294,493	-	294,493	-	-
	Subsidie	256,577	-10,588	245,989	-	(10,588)
	Overdrachten	228,708	0	228,708	-	-
	Bijdragen & afschrijvingen	200,316	0	200,316	-	-
	Investerings	71,000	-	71,000	-	-
	Lokale vermogensoverdrachten	4,430	-	4,430	-	-
	Lokale kredietverlening	20,000	-	20,000	-	-
Subtotaal:		1,778,516	0	1,778,516	0	0

3.2 Ministerie van Onderwijs en Sport

Bij dit ministerie wordt een wijziging voorgesteld aan de ontvangstenzijde, waarbij de raming van de niet-belastingopbrengsten naar boven bijgesteld dient te worden met Afl. 346.000. Dit bedrag heeft Nederland geoormerkt naar het Land verstuurd ter uitvoering van het Landspakket project Kengetallen Registratiesysteem.

Alle bedragen zijn in AFL. 1000

Middelensoort	Middelenplaats	Bedrag	Soort wijziging
Niet-belastingopbrengsten	Directie Onderwijs (DO)	346.0	Incidenteel
Effect op eerder goedgekeurde budget:		346.0	

Verder wordt bij de bestedingenkant van dit ministerie een tweede wijziging voorgesteld. In verband met een te verwachten mogelijke overschrijding op de normbedragen van de openbare scholen wordt budget neutraal de subsidie salariskosten met Afl. 3 miljoen naar beneden toe aangepast ten gunste van de kostenpost goederen en diensten van de Dienst Publieke Scholen (DPS).

Alle bedragen zijn in AFL. 1000

Kostensoort	Kostenplaats	Bedrag	Dekking	Kostensoort	Kostenplaats	Dekkingswijze	Soort wijziging
Goederen & diensten	DO	346.0	-346.0	Niet-belastingopbrengsten	DO	Budget neutraal	
	DPS	3,000.0	-3,000.0	Subsidies & doeluitkeringen	Diverse gesubsidieerde scholen	Budget neutraal	
	Subtotaal:	3,346.0	-3,346.0				
Effect op eerder goedgekeurde budget van het ministerie:		0.0					

Samenvattend, en rekening houdend met de hiervoor gepresenteerde tweetal wijzigingsvoorstellen verandert de eerder goedgekeurde ramingen van dit ministerie als volgt:

in AFL. 1000		B2025	Δ	VJN 2025	AZIOIRO	TINO	ECDO	T&V	AEI	O&S
Ontvangsten	Directe belastingen	627,500	-	627,500	-	-	-	-	-	-
	Indirecte belastingen	831,015	-	831,015	-	-	-	-	-	-
	Retributies, leges & rechten	22,821	-	22,821	-	-	-	-	-	-
	Rechten, boeten & overig	49,340	-	49,340	-	-	-	-	-	-
	Rente	283	-	283	-	-	-	-	-	-
	Niet-belastingopbrengsten	209,269	346	209,615	-	-	-	-	-	346
	Landsbedrijven & fondsen	4,287	-	4,287	-	-	-	-	-	-
	Overige ontvangsten	72,124	-	72,124	-	-	-	-	-	-
	Lokale kredietaflossing	6133	-	6,133	-	-	-	-	-	-
	Vrijgekomen afschrijven	34072	-	34,072	-	-	-	-	-	-
Subtotaal:		1,856,844	346	1,857,190	0	0	0	0	0	346
Bestedingen	Personeelslasten	509,352	-	509,352	-	-	-	-	-	-
	Goederen & diensten	193,640	13,934	207,574	-	10,588	-	-	-	3,346
	Rente	294,493	-	294,493	-	-	-	-	-	-
	Subsidie	256,577	-13,588	242,989	-	(10,588)	-	-	-	(3,000)
	Overdrachten	228,708	0	228,708	-	-	-	-	-	-
	Bijdragen & afschrijvingen	200,316	0	200,316	-	-	-	-	-	-
	Investerings	71,000	-	71,000	-	-	-	-	-	-
	Lokale vermogensoverdrachten	4,430	-	4,430	-	-	-	-	-	-
	Lokale kredietverlening	20,000	-	20,000	-	-	-	-	-	-
Subtotaal:		1,778,516	346	1,778,862	0	0	0	0	0	346

3.3 Ministerie van Justitie en Sociale Zaken

Aan de ontvangstenzijde van onderhavig ministerie wordt een wijzigingsvoorstel voorgesteld te weten het incidenteel laten opvoeren van verkregen geormerkte middelen van Nederland voor de implementatie van projecten gerelateerd aan ondermijning (strafrechtelijke aanpak) en ten behoeve van benodigde verbouwingen aan Korrektie Instituut Aruba (KIA-project).

Alle bedragen zijn in AFL. 1000

Middelensoort	Middelenplaats	Bedrag	Soort wijziging
Niet-belastingopbrengsten	Openbaar Ministerie (OM)	6,617.1	Incidenteel
	KIA	176.1	Incidenteel
Effect op eerder goedgekeurde budget:		6,793.2	

De uitgaven voor deze projecten worden vervolgens, via een andere wijzigingsvoorstel, opgenomen aan de bestedingenkant. Daarnaast is een beleidsmatige verschuiving nodig in verband met hogere elektriciteitskosten bij de Brandweer en hoger dan verwachte implementatiekosten bij de Voogdijraad voor wat betreft het project vervanging basisinfrastructuur en kantoorautomatisering. De dekking voor deze uitgaven zal komen uit het afkomen van een bovenmatige raming bij de kostenpost overdrachten bij de materiële hulpverlening.

Alle bedragen zijn in AFL. 1000

Kostensoort	Kostenplaats	Bedrag	Dekking	Kostensoort	Kostenplaats	Dekkingswijze	Soort wijziging
Goederen en diensten	KIA	176.1	-176.1	Niet-belastingopbrengsten	KIA	Budget neutraal	Incidenteel
	OM	6,617.1	-6,617.1	Niet-belastingopbrengsten	OM	Budget neutraal	Incidenteel
	Brandweer	115.0	-115.0	Overdrachten	Materiële hulpverlening	Budget neutraal	Structureel
Overdrachten	Materiële hulpverlening	-234.2	115.0	Goederen & diensten	Brandweer	Budget neutraal	Structureel
Bijdragen en afschrijvingen	DVR	119.2	-119.2	Bijdragen & afschrijvingen	DVR	Budget neutraal	Incidenteel
				Overdrachten	Materiële hulpverlen	Budget neutraal	Incidenteel
Subtotaal:		6,793.2	-6,793.2				
Effect op eerder goedgekeurde budget van het ministerie:			0.0				

Samenvattend, en rekening houdend met de hiervoor gepresenteerde viertal wijzigingsvoorstellen verandert de eerder goedgekeurde ramingen van dit ministerie als volgt:

in AFL. 1000		B2025	Δ	VJN 2025	AZIOIRO	TINO	ECDO	T&V	AEI	O&S	J&S	FIC
Ontvangsten	Directe belastingen	627,500	-	627,500	-	-	-	-	-	-	-	-
	Indirecte belastingen	831,015	-	831,015	-	-	-	-	-	-	-	-
	Retributies, leges & rechten	22,821	-	22,821	-	-	-	-	-	-	-	-
	Rechten, boeten & overig	49,340	-	49,340	-	-	-	-	-	-	-	-
	Rente	283	-	283	-	-	-	-	-	-	-	-
	Niet-belastingopbrengsten	209,269	7,139	216,408	-	-	-	-	-	346	6,793	-
	Landsbedrijven & fondsen	4,287	-	4,287	-	-	-	-	-	-	-	-
	Overige ontvangsten	72,124	-	72,124	-	-	-	-	-	-	-	-
	Lokale kredietaflossing	6133	-	6,133	-	-	-	-	-	-	-	-
	Vrijgekomen afschrijven	34072	-	34,072	-	-	-	-	-	-	-	-
Subtotaal:		1,856,844	7,139	1,863,983	0	0	0	0	0	346	6,793	0
Bestedingen	Personeelslasten	509,352	-	509,352	-	-	-	-	-	-	-	-
	Goederen & diensten	193,640	20,842	214,482	-	10,588	-	-	-	3,346	6,908	-
	Rente	294,493	-	294,493	-	-	-	-	-	-	-	-
	Subsidie	256,577	-13,588	242,989	-	(10,588)	-	-	-	(3,000)	-	-
	Overdrachten	228,708	-234	228,474	-	-	-	-	-	-	(234)	-
	Bijdragen & afschrijvingen	200,316	119	200,435	-	-	-	-	-	-	119	-
	Investerings	71,000	-	71,000	-	-	-	-	-	-	-	-
	Lokale vermogensoverdrachten	4,430	-	4,430	-	-	-	-	-	-	-	-
	Lokale kredietverlening	20,000	-	20,000	-	-	-	-	-	-	-	-
Subtotaal:		1,778,516	7,139	1,785,655	0	0	0	0	0	346	6,793	0

4 Recapitulatie verwachte eindstand begroting

Hierna volgt de recapitulatie van de verwachte eindstand van begroting 2025 inclusief de wijzigingsvoorstellen van de VJN2025 indien de hiervoor vermelde mutaties in de huidige begroting via een wijzigingsprocedure verwerkt worden.

Tabel 4.1: Recapitulatie mutaties per ministeries (B2025 vs. VJN2025)

<i>In AFL. 1000</i>		B2025	Δ	VJN 2025	AZIOIRO	TINO	ECDO	T&V	AEI	O&S	J&S	FIC
Ontvangsten	Directe belastingen	627,500	-	627,500	-	-	-	-	-	-	-	-
	Indirecte belastingen	831,015	-	831,015	-	-	-	-	-	-	-	-
	Retributies, leges & rechten	22,821	-	22,821	-	-	-	-	-	-	-	-
	Rechten, boeten & overig	49,340	-	49,340	-	-	-	-	-	-	-	-
	Rente	283	-	283	-	-	-	-	-	-	-	-
	Niet-belastingopbrengsten	209,269	7,139	216,408	-	-	-	-	-	346	6,793	-
	Landsbedrijven & fondsen	4,287	-	4,287	-	-	-	-	-	-	-	-
	Overige ontvangsten	72,124	-	72,124	-	-	-	-	-	-	-	-
	Lokale kredietaflossing	6,133	-	6,133	-	-	-	-	-	-	-	-
	Vrijgekomen afschrijven	34,072	-	34,072	-	-	-	-	-	-	-	-
Subtotaal:		1,856,844	7,139	1,863,983	0	0	0	0	0	346	6,793	0
Bestedingen	Personeelslasten	509,352	-	509,352	-	-	-	-	-	-	-	-
	Goederen & diensten	193,640	20,842	214,482	-	10,588	-	-	-	3,346	6,908	-
	Rente	294,493	-	294,493	-	-	-	-	-	-	-	-
	Subsidie	256,577	-13,588	242,989	-	(10,588)	-	-	-	(3,000)	-	-
	Overdrachten	228,708	-234	228,474	-	-	-	-	-	-	(234)	-
	Bijdragen & afschrijvingen	200,316	119	200,435	-	-	-	-	-	-	119	-
	Investerings	71,000	-	71,000	-	-	-	-	-	-	-	-
	Lokale vermogensoverdrachten	4,430	-	4,430	-	-	-	-	-	-	-	-
	Lokale kredietverlening	20,000	-	20,000	-	-	-	-	-	-	-	-
Subtotaal:		1,778,516	7,139	1,785,655	0	0	0	0	0	346	6,793	0
Saldo	Financieringssaldo	78,328	-	78,328	-	-	-	-	-	-	-	-
	Aflossingen	-533,857	-	-533,857	-	-	-	-	-	-	-	-
	Financieringsbehoefte	-455,529	-	-455,529	-	-	-	-	-	-	-	-
Financieringssaldo in bbp-%		1.1%	0.0%	1.1%								
bbp		7,352,000		7,302,000								

Uit bovenstaande tabel is te zien dat op basis van de in deze nota gepresenteerde wijzigingsvoorstellen de eerder door de Staten goedgekeurde financieringsoverschot van +1.1% van het bbp in stand blijft.

Tabel 4.2: Recapitulatie begrotingspositie in dienstjaar 2025 na wijzigingen cf. VJN2025

Ontvangsten (in AFL. 1000)	B2025	Wijziging	VJN2025
Directe belastingen	627,500	-	627,500
Indirecte belastingen	831,015	-	831,015
Retributies, leges & rechten	22,821	-	22,821
Rechten, boeten & overig	49,340	-	49,340
Rente	283	-	283
Niet-belastingopbrengsten	209,269	7,139	216,408
Landsbedrijven & fondsen	4,287	-	4,287
Overige ontvangsten	72,124	-	72,124
Verkoop grond en onroerende goederen		-	-
Lokale kredietaflossing	6,133	-	6,133
Vrijgekomen afschrijven	34,072	-	34,072
Totaal:	1,856,844	7,139	1,863,983

Bestedingen (in AFL. 1000)	B2025	Wijziging	VJN2025
Personeelslasten	509,352	-	509,352
Goederen & diensten	193,640	20,842	214,482
Rente	294,493	-	294,493
Subsidie	256,577	(13,588)	242,989
Overdrachten	228,708	(234)	228,474
Bijdragen & afschrijvingen	200,316	119	200,435
Investerings	71,000	-	71,000
Lokale vermogensoverdrachten	4,430	-	4,430
Lokale kredietverlening	20,000	-	20,000
Totaal:	1,778,516	7,139	1,785,655

Financieringssaldo (in AFL. 1000)	B2025	Wijziging	VJN2025
	78,328	-	78,328
<i>Uitgedrukt in bbp-%</i>	1.1%	0.0%	1.1%
Aflossingen	(533,857)	-	(533,857)
Financieringsbehoefte:	(455,529)	-	(455,529)

5 Collectieve Sector Land Aruba

Het verwachte eindstand van de collectieve sector van Aruba eind dienstjaar 2025 blijft ongewijzigd na het doorvoeren van de in deze nota gepresenteerde wijzigingsvoorstellen. Hierna wordt het meerjarig kader van de collectieve sector van Aruba weergegeven rekening houdend met de laatste economische prognoses van de DEZHI, en de ontvangen informatie van de overige entiteiten van de collectieve sector.

Collectieve Sector Land Aruba

in AFL duizend	B2025	Δ	VJN 2025	P2026	P2027	P2028	P2029
Land	78,328	-	78,328	86,877	108,596	121,858	151,692
AZV	67,300	-	67,300	18,746	9,475	5,449	1,976
SVB	57,160	-	57,160	39,687	28,155	16,863	6,333
ATA	9,466	-	9,466	393	306	155	40
Serlimar	-	-	-	-	-	-	-
SEPB	(1,081)	-	(1,081)	(1,081)	(1,081)	(1,081)	(1,081)
UA	(806)	-	(806)	-	-	-	-
<i>Uitkering van ATA aan Land</i>	<i>(18,000)</i>		<i>(18,000)</i>	<i>(9,466)</i>	<i>(393)</i>	<i>(306)</i>	<i>(155)</i>
SALDO:	192,366		192,366	135,156	145,059	142,938	158,806
in % BBP:	2.6%		2.6%	1.8%	1.8%	1.7%	1.8%
BBP:	7,352,000		7,302,000	7,429,000	8,020,000	8,311,000	8,587,000

Noot:

De cijfers van de overige entiteiten zijn gebaseerd op de laatste informatie per februari 2025. De BBP prognoses zijn geactualiseerd voor 2025-2029.

Assumpties:

BBP 2025-2026 is cf. DEZHI d.d. 10 april 2025 (voorlopige cijfers).

BBP 2027-2029 is cf. IMF World Economic Outlook April 2025.

Schuld: Geprojecteerde eindstand 2025 o.b.v. verwachte saldo.

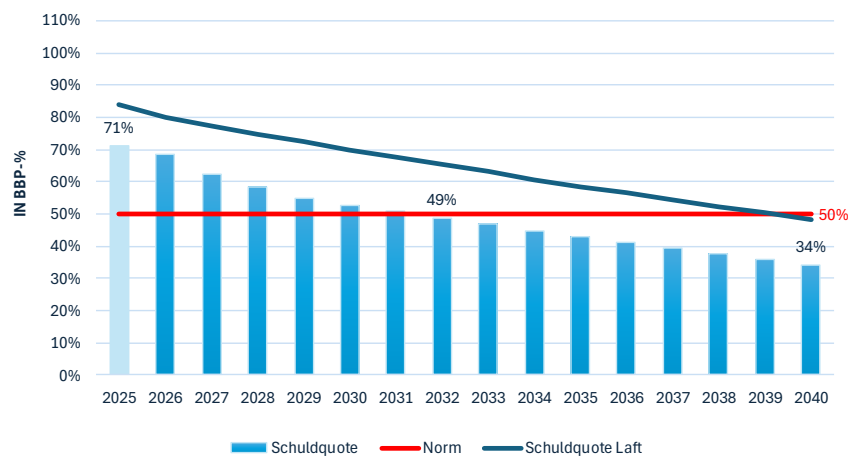
De meerjarige prognose laat zien dat Aruba de komende periode bovenmatig op de voorgeschreven overschotnorm van +1.0% blijft presteren. Dit vertaalt zich in een positieve dalende trendontwikkeling voor de schuldquote van het Land.

Schuldquote Land Aruba

<i>in AFL duizend</i>	B2025	VJN 2025	P2026	P2027	P2028	P2029
Schuld:	5,187,114	5,187,114	5,100,237	4,991,641	4,869,783	4,718,091
Schuldquote:	71%	71%	69%	62%	59%	55%

Zoals voorgeschreven staat in artikel 14 lid 1 sub c van de LAft dient de schuldquote een verlaging te tonen van 50% bbp in 2040. Op basis van de huidige prognoses en bij ongewijzigd beleid zal Aruba in 2032 de 50%-schuldlijn al bereiken. Dit is 8 jaar eerder dan de norm voorschrijft. In de volgende grafiek treft men het geactualiseerde schuldverlagingstraject.

Grafiek 5.1: Geactualiseerde schuldverlagingstraject Aruba

6 Meerjarig inzicht financiële lasten Landspakket

In deze nota zijn een aantal van de budget neutrale wijzigingen terug te relateren naar ontvangen middelen ten behoeve van de uitvoering van het Landspakket. In onderstaand overzicht staat een geactualiseerd beeld van de lopende middelen en kosten van de programma's in het Landspakket, welke opgenomen worden in de begroting inclusief een vier jaar tijdshorizon.

Budgettaire gevolgen van de uitvoeringsagenda (bedragen x AWG 1.000)										B=baten, L=lasten, I=investeringen.										
		Structureel/ Incidenteel	2022			2023			2024			2025			2026			2027		
			B	L	I	B	L	I	B	L	I	B	L	I	B	L	I	B	L	I
Thema: A Financieel beheer			380.6	380.6	0.0	3046.4	3046.4	0.0	4256.7	4256.7	0.0	1197.3	1197.3	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Verslaggevingsstelsel	Incidenteel		380.6	380.6					154.8	154.8										
Programmamanager A	Incidenteel					618.7	618.7													
NSS	Incidenteel					1459.7	1459.7													
Capaciteit versterking**	Structureel					967.9	967.9		2049.9	2049.9		522.6	522.6							
Eindafrekening Subsidies*	Incidenteel								106.6	106.6										
Three Lines	Incidenteel								1899.0	1899.0		1197.3	1197.3							
E-LOFA	Incidenteel								46.4	46.4										
Thema B: Kosten en effectiviteit publieke sector			0.0	0.0	0.0	618.7	618.7	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Programmamanager B	Incidenteel					618.7	618.7													
Thema C: Belastingen			3245.4	3245.4	0.0	621.2	621.2	0.0	1094.7	-1171.3	0.0	1094.7	1094.7	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Hervorming fiscaal stelsel***	Incidenteel		3245.4	3245.4					-2266.0											
Inhaal achterstand bezwaarafhandelingen	Incidenteel					621.2	621.2		1094.7	1094.7		1094.7	1094.7							
Thema D: Financiële sector			0.0	1060.0	0.0	0.0	335.0	0.0	0.0	335.0	0.0	0.0	335.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
UBO-register	Structureel			1060.0			335.0			335.0			335.0							
Thema E: Economische hervormingen			0.0	0.0	0.0	300.9	530.0	0.0	1043.7	2809.7	0.0	0.0	1845.0	0.0	0.0	1845.0	0.0	0.0	1845.0	0.0
AFTA	Structureel					300.9	530.0		79.0	1845.0			1845.0			1845.0			1845.0	
Sids Hossein	Incidenteel								44.5	44.5										
Economisch Onderzoek Kasteelt	Incidenteel								205.1	205.1										
Doorontwikkeling DPL	Incidenteel								100.8	100.8										
Arbeidsmarktbeleid	Incidenteel								148.2	148.2										
Reviseren & optimaliseren verzameling personeelsbehoefte op de arbeidsmarkt	Incidenteel								31.6	31.6										
Realiseren forecasting model personeelsbehoefte	Incidenteel								197.6	197.6										
Interface DAO en CENSO	Incidenteel								237.1	237.1										
Thema F: Zorg			0.0	0.0	0.0	745.8	745.8	0.0	745.8	745.8	0.0	750.0	750.0	0.0	750.0	750.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Uitbreiding Huisartsen Opleiding	Structureel					745.8	745.8		745.8	745.8		750.0	750.0		750.0	750.0				
Thema G: Onderwijs			0.0	0.0	0.0	543.2	543.2	0.0	346.0	346.0	0.0	348.0	348.0	0.0	139.2	139.2	0.0	348.0	348.0	0.0
Kengetallen Registratiesysteem	Structureel					543.2	543.2		346.0	346.0		348.0	348.0		139.2	139.2		348.0	348.0	
Thema H: Versterken rechtsstaat			8401.6	8401.6	0.0	8033.8	8033.8	0.0	263.5	263.5	0.0	6617.0	6617.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Grenstoezicht	Incidenteel		8401.6	8401.6		6826.3	6826.3													
Kansspelautoriteit	Incidenteel					79.0	79.0													
Ondermijningsgelden	Incidenteel					1128.5	1128.5		263.5	263.5		6617.0	6617.0							
Totaal:			12027.6	13087.6	0.0	13909.9	14474.1	0.0	7750.3	7585.4	0.0	10007.0	12187.0	0.0	889.2	2734.2	0.0	348.0	2193.0	0.0

7 Regels van Budgetdiscipline

Tijdens de uitvoering van de begroting hanteert het kabinet de volgende regels indien sprake zijn van tegenvallers en of meevallers:

Tegenvallerbeleid:

- Indien een dreigende budgetoverschrijding in de bestedingen of dreigende onderschrijding in de middelen direct toe te rekenen is aan bedrijfsvoering en/ of keuzes van het ministerie en/of diens diensten wordt deze als tegenvaller aangemerkt en dient deze allereerst specifiek gecompenseerd te worden door binnen het ministerie zelf dekking te zoeken;
- Als de dreigende budgetoverschrijding, respectievelijk -onderschrijding niet te dekken is door het ministerie en/ of het een onderwerp van algemeen belang betreft, dan is er sprake van een geval voor generale compensatie. Dit houdt in een dekking door alle ministeries via een algehele dekkingsronde;
- Afhankelijk van het soort tegenvaller, dient deze structureel en of incidenteel opgevangen te worden op basis van het “matching”-principe, waarbij dus structurele tegenvallers structureel opgevangen worden en incidentele tegenvallers incidenteel;
- Er geldt een scheiding tussen de bestedingen en ontvangsten, waarbij dus tegenvallers in bestedingen door beleidsmatige voordelen en/of bezuinigingen elders in bestedingen opgevangen worden en tegenvallers in de ontvangsten gecompenseerd worden door beter presterende middelen elders;
- Slechts indien een tegenvaller aan de ontvangstenkant niet te dekken is met beter presterende andere middelen, dan vervalt de scheiding en dient dekkingsruimte aan de bestedingenkant gezocht te worden hetzij specifiek, hetzij generaal.

Meevallerbeleid:

- Autonome meevallers zijn gebeurtenissen met een gunstig financieel gevolg waarop niet beleidsmatig gestuurd is en ook niet meegenomen is in de begrotingsramingen.
- Autonome meevallers aan de ontvangstenkant mogen niet ingezet worden voor het dekken van extra kosten, en autonome meevallers aan de bestedingenkant zijn ten gunste van de saldoverbetering.
- Ten tijde van financieringstekorten komen autonome meevallers 100% ten gunste van tekortreductie.
- Ten tijde van financieringsoverschotten, komen 50% van de autonome meevallers ten gunste van tekortreductie en 50% voor investeringen van het Land.